

Hannah Arendt, *The Life of the Mind*

For thinking... withdrawal from the world of appearances is the only essential precondition... Every reflection that does not serve knowledge and is not guided by practical needs and aims, is, as Heidegger once observed, “*out of order.*” It interrupts any doing, any ordinary activities, no matter what they happen to be.”

ברכות לה:

תנו רבנן: “ואספת דגגה” מה תלמוד לומר? — לפי שצאמר: “לא ימוש ספר התורה הזה מפיד” — יכול דברים ככתבו, תלמוד לומר: “ואספת דגגה” — הנהג בהן מנהג דרף ארץ, דברי רבי ישמעאל. רבי שמעון בן יוחאי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורה בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישאל עושי רצונו של מקום — מלאכתו נעשית על ידי אחרים, שצאמר: “ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו’”, ובזמן שאין ישאל עושי רצונו של מקום — מלאכתו נעשית על ידי עצמו, שצאמר: “ואספת דגגה”. ולא עוד אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידו, שצאמר: “ועבדת את אויבה וגו’”. אמר אביי: הרבה עשו פרבי ישמעאל, ועלתה בידו. פרבי שמעון בן יוחאי, ולא עלתה בידו. אמר להו רבא לרבנן: במטותא מיניכו, ביומי ניסן וביומי תשרי לא תתקזז קמאי, כי היכי דלא תטרדו במזוניכו כולא שתא.

שבת י:

רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריה בצלותיה. אמר: מניחין חיי עולם, ועוסקים בתיי שעה. והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד.

שבת יא:

אמר רבי יוחנן: לא שנו אלא כגון רבי שמעון בן יוחאי ורבנן דאמריהו. אכל כגון אנו, מפסיקין לקריאת שמע וקריאת קריאת.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג עמוד ב (פרק ב - במה מדליקין)

דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון, ויתיב יהודה בן גרים גביהו. פתח רבי יהודה ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו: תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות. רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר: כל מה שתקנו - לא תקנו אלא לצורך עצמן, תקנו שווקין - להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמן, גשרים - ליטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם, ונשמעו למלכות. אמרו: יהודה שעילה - יתעלה, יוסי ששתק - יגלה לציפורי, שמעון שגינה - יהרג.

When Rabbi Yehuda, Rabbi Yosei, and Rabbi Shimon bar Yochai were sitting together, Yehuda ben Gerim was sitting with them. Rabbi Yehuda began and said: ‘How beautiful are the actions of this nation: they have established markets, they have established bridges, they have established bathhouses.’ Rabbi Yosei remained silent. Rabbi Shimon bar Yochai responded and said: ‘Everything they established, they established only for their own benefit: they established markets to place prostitutes in them, bathhouses to indulge themselves, and bridges to collect tolls through them.’ Yehuda ben Gerim went and repeated their words, and they became known

to the government. They said: ‘Rabbi Yehuda, who praised us, shall be elevated; Rabbi Yosei, who was silent, shall be exiled to Sepphoris; Rabbi Shimon, who disparaged us, shall be executed.

אזל הוא ובריהו טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי. כי תקיף גזירתא, אמר ליה לבריה: נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן. אזלו טשו במערתא. איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא. והווי משלחי מנייהו, והווי יתבי עד צוארייהו בחלא, כולי יומא גרסי, בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלן, והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו.

“He (Rabbi Shimon bar Yochai) went with his son and hid in the study hall. Every day his wife would bring them bread and a jug of water, and they would eat. When the decree (of persecution) intensified, he said to his son: ‘Women are light-minded; perhaps they will distress her and she will reveal us.’ They went and hid in a cave. A miracle occurred and a carob tree and a spring of water were created for them. They would remove their clothes and sit up to their necks in sand, and all day they would study Torah. At the time of prayer, they would dress, cover themselves, and pray, and then remove their clothes again so that they would not wear them out.”

איתבו תריסר שני במערתא. אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר: מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזרתיה? נפקו. חזו אינשי דקא כרבי וזרעי, אמר: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה! כל מקום שנותנין עיניהן - מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם! הדור אזול. איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי: משפט רשעים בגיהנם - שנים עשר חדש. יצתה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם! נפקו, כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר - הוה מסי רבי שמעון. אמר לו: בני, די לעולם אני ואתה. בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא, ורהיט בין השמשות. אמרו ליה: הני למה לך? - אמר להו: לכבוד שבת. - ותיסגי לך בחד? - חד כנגד זכור, וחד כנגד שמור. - אמר ליה לבריה: חזי כמה חביבין מצות על ישראל! יתיב דעתייהו.

They remained twelve years in the cave. Elijah the Prophet came and stood at the entrance of the cave and said: ‘Who will inform Rabbi Shimon bar Yochai that the emperor has died and his decree has been annulled?’ They went out. They saw people plowing and sowing. He said: ‘They abandon eternal life and engage in temporal life!’ Wherever they looked, it was immediately burned. A heavenly voice emerged and said to them: ‘Have you come out to destroy My world? Return to your cave!’ They returned and went back in. They stayed another twelve months. They said: ‘The judgment of the wicked in Gehenna is twelve months.’ A heavenly voice then said: ‘Go out from your cave!’ They went out, and wherever Rabbi Elazar son of Rabbi Shimon would strike, Rabbi Shimon bar Yochai would heal. He said to him: ‘My son, you and I are enough for the world.’ As the sun was setting on the eve of Shabbat, they saw an old man running with two bundles of myrtle. They said to him: ‘What are these for you?’ He said to them: ‘In honor of Shabbat.’ ‘But one should be enough for you.’ He said: ‘One corresponds to “Remember the Shabbat,” and one corresponds to “Keep the Shabbat.”’ He said to his son: ‘See how beloved the commandments are to Israel!’ Their minds were calmed.”

Plato, The Apology

Socrates: And that I am, as I say, a kind of gift from the god to the city, you might understand from this; for I have neglected all my own affairs and have been enduring the neglect of my concerns all these years, but I am always busy in your interest, coming to each one of you individually like a father or an elder brother and urging you to care for virtue; now that is not like human conduct.

Diogenes Laertius, Lives of the Eminent Philosophers

When Xanthippe first scolded him and then drenched him with water, his rejoinder was, "Did I not say that Xanthippe's thunder would end in rain?"

שולחן ערוך אבן העזר א

חייב כל אדם לישא אשה כדי לפרות ולרבות וכל מי שאינו עוסק בפריה ורביה כאלו שופך דמים וממעט את הדמות וגורם לשכינה שתסתלק מישראל: הגה וכל מי שאין לו אשה שרוי בלא ברכה בלא תורה כו' ולא נקרא אדם וכיון שנשא אשה עונותיו מפקפקים שנאמר מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מאת ה': (טור) אין מוכרין ס"ת אלא כדי ללמוד תורה ולישא אשה: מצוה על כל אדם שישא אשה בן י"ח והמקדים לישא בן י"ג מצוה מן המובחר אבל קודם י"ג לא ישא דהוי כזנות ובשום ענין לא יעבור מך' שנה בלא אשה ומי שעברו עליו ד' שנה ואינו רוצה לישא ב"ד כופין אותו לישא כדי לקיים מצות פריה ורביה ומיהו אם עוסק בתורה וטרח בה ומתיירא לישא אשה כדי שלא יטרח במזונו ויתבטל מן התורה מותר להתאחר: הגה ובזמן הזה נהגו שלא לכוף ע"ז וכן מי שלא קיים פריה ורביה ובא לישא אשה שאינה בת בנינים כגון עקרה וזקנה או קטנה משום שחושק בה או משום ממון שלה אע"פ שמדינא היה למחות בו לא נהגו מכמה דורות לדקדק בענין הזיווגים ואפי' בנשא אשה ושהה עמה עשרה שנים לא נהגו לכוף אותו לגרשה אע"פ שלא קיים פריה ורביה וכן בשאר ענייני זיווגים: (ריב"ש סי' ט"ו) ובלבד שלא תהא אסורה עליו: ומי שחשקה נפשו בתורה כבן עזאי תמיד ונדבק בה כל ימיו ולא נשא אשה אין בידו עון והוא שלא יהא יצרו מתגבר עליו:

יבמות סג:

אמר רבי אסי: אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, שנאמר: "כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי". תנא, רבי אליעזר אומר: כל מי שאין עוסק בפריה ורביה — כאילו שופך דמים, שנאמר: "שופך דם האדם באדם דמו ישפך", וכתוב בתורה: "ואתם פרו ורבו". רבי יעקב אומר: כאילו ממעט הדמות, שנאמר: "כי בצלם אלהים עשה את האדם", וכתוב בתורה: "ואתם פרו וגו'". בן עזאי אומר: כאילו שופך דמים וממעט הדמות, שנאמר: "ואתם פרו ורבו". אמרו לו לכן עזאי: יש נאה דורש ונאה מקנים, נאה דורש, ואתה נאה דורש, ואין נאה מקנים. אמר להן בן עזאי: ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים.

ערובין גז:

אמר רבי שמואל בר נחמני: מאי דכתיב "אילת אהבים ויצלת חן וגו'", למה נמשלו דברי תורה לאילת? לומר לה: מה אילה רחמה צר, וחביבה על בועלה כל שעה ושעה כשעה ראשונה — אף דברי תורה חביבין על לומדיהן כל שעה ושעה כשעה ראשונה.

משנה כתובות ה:ו

התלמידים יוצאין לתלמוד תורה שלא ברשות, שלשים יום. הפועלים, שבת אַחַת. העוֹנָה הַאֲמוּרָה בתורה, הַטְּיָלוֹן, בְּכָל יום. הפועלים, שְׁתַּיִם בַּשָּׁבֶת. הַחֲמָרִים, אַחַת בַּשָּׁבֶת. הַגְּמָלִים, אַחַת לְשָׁלְשִׁים יום. הַסְּפָנִים, אַחַת לְשָׁשָׁה חֳדָשִׁים, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סב עמוד ב (פרק ה - אף על פי)

הספנים - אחת לשישה חדשים, דברי ר' אליעזר. אמר רב ברונא אמר רב: הלכה כר"א. אמר רב אדא בר אהבה אמר רב: זו דברי ר' אליעזר, אבל חכמים אומרים: התלמידים יוצאין לת"ב וג' שנים שלא ברשות. אמר רבא: סמכו רבנן אדרב אדא בר אהבה ועבדי עובדא בנפשייהו.

The sailors (i.e., those who travel by sea) [are required to return home] once every six months—this is the view of Rabbi Eliezer. Rav Bruna said in the name of Rav: the law follows Rabbi Eliezer. Rav Adda bar Ahava said in the name of Rav: this is the statement of Rabbi Eliezer, but the Sages say: students may go out to study Torah for two or three years without permission (from their wives). Rava said: the Rabbis relied on Rav Adda bar Ahava and acted accordingly themselves.

כי הא דרב רחומי הוה שכיח קמיה דרבא במחוזא, הוה רגיל דהוה אתי לביתיה כל מעלי יומא דכיפורי. יומא חד משכתייה שמעתא, הוה מסכיא דביתהו השתא אתי השתא אתי, לא אתא, חלש דעתה אחית דמעטא מעיניה, הוה יתבי באיגרא, אפחית איגרא מתותיה ונח נפשיה.

“For Rav Reḥumi would frequently be found studying before Rava in Meḥoza; he had the habit of coming home every יום כיפור (eve of Yom Kippur). One day, his learning detained him; his wife kept expecting him—‘now he will come, now he will come’—but he did not come. She became distressed, and a tear fell from her eye. He was sitting on the roof; the roof collapsed beneath him, and he died.”

עונה של תלמידי חכמים אימת? אמר רב יהודה אמר שמואל: מע"ש לע"ש. אאשר פריו יתן בעתו - אמר רב יהודה, ואיתימא רב הונא, ואיתימא רב נחמן: זה המשמש מטתו מע"ש לע"ש.

יהודה בריה דר' חייא חתניה דר' ינאי הוה, אזיל ויתיב בבי רב, וכל בי שמישהו הוה אתי לביתיה, וכי הוה אתי הוה קא חזי קמיה עמוּדא דנורא. יומא חד משכתייה שמעתא, כיון דלא חזי ההוא סימנא, אמר להו רבי ינאי: כפו מטתו, שאילמלי יהודה קיים לא ביטל עונתו. הואי בכשגגה שיוצא מלפני השליט ונח נפשיה.

“Yehuda, the son of Rabbi Ḥiyya, the son-in-law of Rabbi Yannai, would go and sit in the study hall, and every ערב שבת (Friday evening) he would come home; and when he would arrive, they would see before him a pillar of fire. One day, his learning detained him; when that sign was not seen, Rabbi Yannai said to them: ‘Turn over his bed (prepare for mourning), for if Yehuda were alive he would not neglect his marital duty.’ It was as though a decree had gone forth from before the Ruler, and he died

רבי איעסק ליה לבריה בי רבי חייא, כי מטא למיכתב כתובה נח נפשה דרביתא. אמר רבי: ח"ו פסולא איכא? יתיבו ועיינו במשפחות, רבי אתי משפטיה בן אביטל, ורבי חייא אתי משמעו אחי דוד. אזיל איעסק ליה לבריה בי ר' יוסי בן זימרא, פסקו ליה תרתי סרי שנין למיזל בבי רב. אחלפיה קמיה, אמר להו: ניהוו שית שנין. אחלפיה קמיה, אמר להו: איכניס והדר איזיל. הוה קא מכסיף מאבוה א"ל: בני, דעת קונך יש בך, מעיקרא כתיב: תביאמו ותטעמו, ולבסוף כתיב: דועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. אזיל יתיב תרתי סרי שני בבי רב. עד דאתא איעקרא דביתהו. אמר רבי: היכי נעביד? נגרשה, יאמרו ענייה זו לשוא שימרה! נינסיב איתתא אחריתי, יאמרו זו אשתו וזו זונתו! בעי עלה רחמי ואיתסיאת.

Rabbi Yehuda HaNasi arranged a match for his son in the household of Rabbi Hiyya, but when it came time to write the marriage contract, the girl died. Rabbi said: 'Heaven forbid—could there be some defect (in our lineage)?' They sat and examined the families: Rabbi traced his line to Shephatiah son of Avital, and Rabbi Hiyya traced his to Shimei, brother of David. He then went and arranged a match for his son with the family of Rabbi Yosei ben Zimra, and they agreed that he would go study in the academy for twelve years. When they brought her before him, he said: 'Let it be six years.' When they brought her before him again, he said: 'Let me marry her first, and then I will go.' He was embarrassed before his father, but Rabbi said to him: 'My son, you have the understanding of your Creator—for at first it is written, "You shall bring them in and plant them," and afterward it is written, "And they shall make Me a sanctuary, and I will dwell among them."' He went and studied for twelve years in the academy. By the time he returned, his wife had become infertile. Rabbi said: 'What shall we do? If he divorces her, people will say: This poor woman waited in vain! If he marries another woman, people will say: This is his wife and that is his mistress!' He prayed for her, and she was healed."

רבי חנניה בן חכינאי הוה קאזיל לבי רב בשילהי הלוליה דר"ש בן יוחאי, א"ל: איעכב לי עד דאתי בהדך, לא איעכבא ליה. אזל יתיב תרי סרי שני בבי רב. עד דאתי אישתנו שבילי דמתא ולא ידע למיזל לביתהו. אזל יתיב אגודא דנהרא, שמע לההיא רביתא דהוו קרו לה: בת חכינאי, בת חכינאי, מלי קולתך ותא ניזיל. אמר: ש"מ, האי רביתא דידן, אזל בתרה. הוה יתיבא דביתהו קא נהלה קמחא, דל עינה חזיתיה, סוי לבה פרה רוחה. אמר לפניו: רבש"ע, ענייה זו זה שכרה? בעא רחמי עלה וחייה.

Rabbi Hananiah ben Hakinai was going to the study hall at the end of the wedding feast of Shimon bar Yochai. He said to him: 'Wait for me until I come with you,' but he did not wait for him. He went and sat studying in the academy for twelve years. When he returned, the paths of the town had changed, and he did not know how to get to his house. He went and sat by the riverbank; he heard a young girl whom they were calling: 'Daughter of Hakinai, daughter of Hakinai, fill your pitcher and let us go.' He said: 'From this I learn that this is our girl,' and he followed her. His wife was sitting and sifting flour; she lifted her eyes and saw him—her heart was overcome and her soul departed. He said before Him: 'Master of the Universe, is this the reward for this poor woman?' He prayed for mercy for her, and she lived.

רבי חמא בר ביסא אזיל יתיב תרי סרי שני בבי מדרשא. כי אתא, אמר: לא איעביד כדעביד בן חכיןאי, עייל יתיב במדרשא, שלח לביתה. אתא ר' אושעיא בריה יתיב קמיה, הוה קא משאיל ליה שמעתא, חזא דקא מתחדדי שמעתיה, חלש דעתיה, אמר: אי הואי הכא הוה לי זרע כי האי. על לביתה, על בריה, קם קמיה. הוא סבר, למשאליה שמעתתא קא בעי, אמרה ליה דביתהו: מי איכא אבא דקאים מקמי ברא? קרי עליה רמי בר חמא: ההחוט המשולש לא במהרה ינתק - זה ר' אושעיא בנו של רבי חמא בר ביסא.

Rabbi Hama bar Bisa went and sat studying in the study hall for twelve years. When he came back, he said: 'I will not do as ben Ḥakinai did,' so he entered and sat first in the study hall and sent word to his house. Rabbi Oshaya his son came and sat before him; he began asking him questions of learning, and he saw that his reasoning was sharp. His spirits fell, and he said: 'Had I been here, I would have had a child like this.' He went into his house; his son entered, and he (the father) stood up before him. The son thought he wished to ask him a matter of learning, but his wife said to him: 'Is there a father who stands before his son?' Rami bar Hama applied to him the verse: 'A threefold cord is not quickly broken'—this refers to Rabbi Oshaya, the son of Rabbi Hama bar Bisa.

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה, חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי, אמרה ליה: אי מקדשנא לך אזלת לבי רב? אמר לה: אין. איקדשא ליה בצניעה ושדרתיה. שמע אבוה אפקה מביתיה, אדרה הנאה מנכסיה. אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב. כי אתא, אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי. שמעיה להוה סבא דקאמר לה: עד כמה קא מדברת אלמנות חיים? אמרה ליה: אי לדידי ציית, יתיב תרי סרי שני אחרני. אמר: ברשות קא עבידנא, הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחרני בבי רב. כי אתא, אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי. שמעיה דביתהו הות קא נפקא לאפיה, אמרו לה שיבכתא: שאילי מאני לבוש ואיכסאי, אמרה להו: יודע צדיק נפש בהמתו. כי מטיא לגביה, נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה, הוה קא מדחפי לה שמעיה, אמר להו: שבקוה, שלי ושלכם שלה הוא. שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא, אמר: איזיל לגביה, אפשר דמפר נדראי. אתא לגביה, א"ל: אדעתא דגברא רבה מי נדרת? א"ל: אפילו פרק אחד ואפ"ל הלכה אחת. אמר ליה: אנא הוא, נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה, ויהיב ליה פלגא ממוניה. ברתיה דר"ע עבדא ליה לבן עזאי הכי. והיינו דאמרי אינשי: רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כך עובדי ברתא.

“Rabbi Akiva was a shepherd of Ben Kalba Savua. His daughter saw him, that he was modest and of fine character, and she said to him: ‘If I betroth myself to you, will you go to the study hall?’ He said to her: ‘Yes.’ She betrothed herself to him privately and sent him off. Her father heard and expelled her from his house and vowed that she should derive no benefit from his property. He went and studied for twelve years in the academy. When he returned, he brought with him twelve thousand students. He heard an old man saying to her: ‘How long will you live as a living widow?’ She said to him: ‘If he would listen to me, he would sit another twelve years.’ He said: ‘I am acting with her permission,’ and he went back and studied another twelve years. When he returned, he brought with him twenty-four thousand students. His wife heard and went out to greet him; the neighbors said to her: ‘Borrow clothes and dress yourself,’ but she said to them: ‘A righteous man knows the soul of his animal.’ When she reached him, she fell on her face and kissed his feet; his attendants tried to push her away, but he said to them: ‘Leave her—what is mine and what is yours is hers.’ Her father heard that a great man had come to the

city and said: 'I will go to him; perhaps he can annul my vow.' He came before him, and he said to him: 'Had you known that he would become a great man, would you have vowed?' He said to him: 'Even if he knew a single chapter or even one law.' He said to him: 'I am he.' He fell on his face and kissed his feet and gave him half his wealth. The daughter of Rabbi Akiva did the same for Ben Azzai, and this is what people say: 'The ewe follows the ewe; as the mother acts, so does the daughter.'

רב יוסף בריה דרבא שדריה אבוהי לבי רב לקמיה דרב יוסף, פסקו ליה שית שני. כי הוה תלת שני מטא מעלי יומא דכפורי, אמר: איזיל ואיחזינהו לאינשי ביתי. שמע אבוהי, שקל מנא ונפק לאפיה, אמר ליה: זונתך נזכרת? איכא דאמרי, אמר ליה: יונתך נזכרת? איטרוד, לא מר איפסיק ולא מר איפסיק.

Rav Yosef son of Rava—his father Rava sent him to the study hall before Rav Yosef, and they set for him six years (of study). After three years, when ערב יום כיפור arrived, he said: 'I will go and see the people of my household.' His father heard, took a utensil, and went out to meet him. He said to him: 'You remember your harlot?' Others say he said to him: 'You remember your dove (i.e., your wife)?' They became upset, and neither one nor the other managed to complete the meal (i.e., neither ate the pre-fast meal)

קידושין מ:

וכבר הנה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתנה בלוד. נשאלה שאילה זו בפניהם: תלמוד גדול או מעשה גדול? נענה רבי טרפון ואמר: מעשה גדול. נענה רבי עקיבא ואמר: תלמוד גדול. נענו כולם ואמרו: תלמוד גדול, ששהתלמוד מביא לידי מעשה

It once happened that Rabbi Tarfon and the elders were reclining in the upper chamber of the house of Natzah in Lod. This question was asked before them: Which is greater—study or action? Rabbi Tarfon answered and said: Action is greater. Rabbi Akiva answered and said: Study is greater. All of them answered and said: Study is greater—because study leads to action.